

עין משפט
נר מצוה

פרד:

כיצד משתתפין פרק שמיני עירובין

מסורת הש"ס

(א) [לקמן פ"ו: 10:] (ב) [במשנה
לחמ"ה ה"ט:] (ג) [דף פ"ג, 10:]
(ד) [דף פ"ג: 10:] (ה) [כ"ט: 10:]
(ו) [כ"ט: 10:] (ז) [כ"ט: 10:]
חז"ל.

הגהות הב"ח

(א) ה"י ד"ה ולא מבעיל
וכי ולא מריקא אין
טמנין: (ב) ר"ה כותמא
וכי לא חזי למשמישיה
דמזל אבל לבני רה"ר
חזי דאין להם רישו
אחר להשתמש להביח
כובעיהו ונתבין אותן
לזה שבפ"ה ואת דמזק
לזה: (ג) ר"ה ד"ה גג וי"י
מגופסת היא הי"ח:
(ד) בא"ד להשתמש בו
מותר דיו"ק: (ה) בא"ד
והשמיש נחם הוא ולא:
(ו) בא"ד טפי נחם מלבני
רה"ר:

מוסף רש"י

שהיה אסורות. למלאת
נכק העלייה עד שיערו
והחמורה נכק שלה אין
נכר למר שהיא אסורה
דלא מכלמית לרה"י ק"ל
ממלא: (דף פ"ו: 10.)

א ונטו"ע א"ח ס"י ט"ז
ב [מ"י פ"ד מ"ג] ט"ז
ה' ט' ע"ש א"ח ס"י
ט"ז פ"ד ס"ז:

רבינו חננאל

ח"ש וכן ב' גוטרות
זו למעלה וזו עליונה
מחצה לעליונה ולא עשו
לחתונה שמים אסורות
עד שיערבו. ופרק רב
א"ר בר אבהו בבבא
בני תחתונה דרך עליונה
למלות. אבי אמר כגון
דקיימא חזויהו סמוכות
זו לזו בתוך י"י טמנים,
ולא מיבעיא קאמר כ"ו.
ואסיקנא כל במדא רשותא
לא אסורין כל במדא בנות
ולזה כ"ה כ"ה. פי' חז"ל
רשותא (א"ר) קיימין
חזויהו בתוך י"י טמנים.
ומנא תירא, כי הא דאמר
רב יהודי אמר שמואל,
גג הסמוך לרשות הרבים.
צריך סולם קבוע להחיר.
ורקיעין סולם קבוע אין
סולם עראי לא. אמאי לזה
שכפול עראי חשמישו
בנחת הוא אמאי לא
ידיבין ליה. לאו משום
דאסורין כל חזא רשותא
לא אסורין כל חשמישו
בנחת ליה ידיבין (ל"ה).
ודחי רב פפא לאו פסום
דחזא רשותא אינון אלא
משום דשמיש ביה
כבונא וסודרא. פי' לובש
כונא וסודרא ומשיל
לזו להאי גג מרשות
הרבים שנמצא שמיש
בו עד ידי כותף. אמר
רב יהודה אמר שמואל

לא מיבעיא קאמר. דבשלמא לרב נקט
לזה צוריקה ולזה בשלשול שיהא אסור
בגו עשרה מה לי עשו לעליונה מה לי
ולרב דלא בר אבהו נמי דלוקמא נבאין
למלות קמ"ל טובא אע"ג דאמר
כסוף כ"ה מעבדין (לעיל דף נ"ט):
דטולס כ"ה ממילא עליו ולא אסר
הכל לענין ליחשב תשמיש כנחת
כלזה בשלשול ולזה בשלשול אסרי:
גג הסמוך לרה"ר. פירש בקונטרס
שאינו מוקף חצר בכל נדדיו אלא
ידו אחד רה"ר וסמך גג גבוה עשרה
וח' שם מרפסת דלא גבוהה עשרה
מרה"ר וממנה עולין לגג ופחות
מעשרה הוא לה אלמא אע"ג דלמרפסת
כפתח ולבני רה"ר אינו ראויו כיון
דמרפסת ורה"ר בגו עשרה דהרדי
קיימי אסרי אהרדי דאי לאו הכי
טעמא מאי היו אסורין דמרפסת
מגופסת היא למעלה ופחות נעשרה
אמות לרה"ר דאי לא מגופסת היא
סביב כיון דלא גבוהה עשרה כרמלית
מכרמלית לרה"י וקשה לר"י להעמיד
כשיש מרפסת בין רה"ר לגג דאינו
מוכר הכא מרפסת כלל ועוד אי

מרפסת מגופסת (א) היאך בני רה"ר אסורין עליה ועל הגג ואי דליכא
גיפסיה היאך לה כרמלית והגג נפרק לה בעשרה ואי בלא מרפסת
אימי קפא גגה בתוך עשרה א"ס כן הוי כרמלית ואור"י דמיירי שפיר
בלא מרפסת ובני רה"ר משתמשים בו לפי שאינו גבוה עשרה ואינו
נפרק למולאו וכגון שא"ד הגג גבוה עשרה על כל הגג למטה מעשרה
וח' לו שקעה ופחות לרה"ר נעשרה או נפחות וקאמרין דלריך סולם
קבוע להחירו אבל בלא סולם אין בני חצר רגילים בו ומבעטין ממנו
בני רה"ר שרבינו להשתמש (י) מותר דיו"ק ומשאי לכו (תד) קרפף
ואסור לטלטל ממנו לחצר לרבנן ולר"ש נמי כליה ששבתו בית אסור
להוכיח מהלך לגג כיון דנעשה קרפף ולא דמי לחצר או מבוי שפחותים
לרה"ר נעשרה דאין בני רה"ר אסורים עליו דהתם איכא דיו"ק
גמורין ואין כח לבני רה"ר לנטול וקא אמרין דילמא כבונתא
וסודרא דרגילין להניח שם בני רה"ר כשהם עייפין אע"פ שגבוה
עשרה נחת משאי ק"ל הוא כפי"ש בקונטרס ותשמיש נחת (י) ולא דמי
לרשות שבין שתי חצרות לזה בפתח ולזה צוריקה דחצר אין משתמין
בו כבונתים אלא ככלים כבדים ור"ת מפרש בענין אחר גג הסמוך
לרה"ר וממך בתוך עשרה נריך סולם קבוע להחירו דכיון דמוכר
רה"י הוא ולא דמי לחצר כרמלית וסולם קבוע שנתחזר ממעט כח
כרמלית שנתחזר דלא הוי כרמלית מעליא ודייק סולם קבוע אין סולם
עראי לא חף על גב דע"י סולם עראי הוי תשמיש נחת טפי לחצר
(ו) מבני רה"ר דלית להו לבני רה"ר אפילו סולם עראי ואפ"ה כיון
דבתוך עשרה קיימי אסרי ודחי רב פפא דלכני רה"ר נמי איכא
תשמיש נחת כבונתא וסודרא דרשאו של אדם סמוך לגג והוי
תשמישו בנחת בלא סולם כלל כלכני חצר כסולם ולהכי נריך
סולם קבוע להחיר כרמלית גרוע כזה דהוי מוכר רשות היחיד:

תא שמע שתי גוטרות זו למעלה מזו עשו
לעליונה ולא עשו לתחתונה שתיהן אסורות
עד שיערבו אמר רב אדא בר אבהו בבבאין
בני תחתונה דרך עליונה למלואות אביי אמר
בגון דקיימין בתוך עשרה דהרדי ולא מיבעיא
קאמר לא מיבעיא עשו לתחתונה ולא עשו
לעליונה דאסורין דכיון דבגו י' דהרדי קיימין
אסורין אהרדי אלא אפילו עשו לעליונה ולא
עשו לתחתונה סד"א כיון דלזה בנחת ולזה
בקשה ליחבה לזה שתשמישו בנחת כמ"ל
כיון דבגו עשרה קיימין אסורין אהרדי כי הא
דאמר רב נחמן אמר שמואל גג הסמוך לרה"ר
צריך סולם קבוע להחירו סולם קבוע אין
סולם עראי לא מ"ט לאו משום דכיון דבתוך
עשרה דהרדי קיימי אסורין אהרדי מתקוף לה
רב פפא ודילמא כשרבים מכתפין עליו
כבונתא וסודרא אמר רב יהודה אמר שמואל
בור

ולזה צוריקה לחודה: נבאין בני תחתונה. ועלין כולמות דרך
עליונה למלואות דלמרחיב בשלשול: כגון דקיימי בגו עשרה דהרדי.
שאין עליונה גבוהה מתחתונה עשרה. ואע"ג דלכתי לזה בקשה ולזה
נחת הוא שיש מקנה וריקה עם השלשול ואמר שמואל לעילא דכל
תשמיש שהוא נחת לזה מזה נותנין אותו לנחת לא תיקשי דעמא דהכא
לאו משום תשמיש אלא משום דכיון דבגו עשרה דהרדי קיימין אין
רשות שלישיית בלא זו ואפילו לזה בפתח ולזה צוריקה שאין חלק
רשות ביניהן וי' אמרין רשות שלישיית הפסוקה לשמים לזה בנחת ולזה
בקשה נחת לזה בנחת ה"מ היכא דב' חצרות חלוקות בגובה י'
כגון חצר ועלייה וכגון ב' חצרות המוגבלות י' גבוהה קרקעיתן ו'
מחילה עשרה ביניהן או חצר עשרה: ולא מיבעיא קאמר. כלומר וכי
תימא הואיל ובתוך עשרה קיימין וטעמא משום דאין לזו רשות בלא זו
ולא לחשמישין לזה בשלשול ולזה צוריקה (א) נותנין אותו לזה בשלשול
מה לי עשו לעליונה מה לי עשו לתחתונה: לא מיבעיא קאמר לא
מיבעיא עשו לתחתונה ולא עשו לעליונה. דאיכא לאוקומי טעמא
דאיסורא משום תשמיש שהויה דהא סמוכות הן במשך הכותל בתוך ד'
תשמיש כדמוקמין לקמן (דף פ"ג.) וגובהה נמי בגו עשרה דהרדי: אלא
אפילו כו'. דהוי לזה בשלשול ולזה במקנה וריקה עשרה: ליסבי לזה
ששמישו בנחת. כדשמואל הואיל ומקנה קושי יש לזה מזה: קמ"ל
דכיון כו' אסורין אהרדי. בלא שום טעם תשמיש: גג הסמוך לרה"ר.
שאינו מוקף חצר בכל נדדיו אלא ידו אחד רה"ר וסמך גג גבוה עשרה:
נריך סולם קבוע. מן העלייה לגג להחירו לנטול מן המרפסת לגג
דאי עבד ליה סולם גלי דעמיה דסלקיה לגג מבנה רה"ר וי' איהו נחת
ליה לאשתמושי ביה: סולם עראי. כיון דמסלקיה ליה כמאל דליתיה הוא:
מ"ט. הא גג זה אינו לתשמיש בני רה"ר כלל: לאו משום. דבהכי
עסקינן דלא גביהא מרפסת עשרה מרה"ר וממנה עולין לגג ופחות

מעשרה הוא לה אלמא אע"ג דמרפסת כפתח ולבני רה"ר אינו ראויו כיון
טעמא מאי ניהו. וכגון דמרפסת מגופסת היא למעלה ופחותה כ"י אמות לרה"ר
היא וסולם לא מהני לה דקא מטלטל מכרמלית לרה"י: כבונתא וסודרא. שרגילין
לזה למשאי קל כזה ואע"פ שאינו ראויה להם לכתוף משאי כד דלמאר ביציאות
השבת (שם דף ט.) תשעה חזו לכתוף אבל י' לא ה"מ למשאי
כד ומיהו לכתוף וסודרא חזו כשני אדם עייפין בימות החמה נטלין כובעיהו
ואסורין לא קיימא מרפסת בגו י' ולא דמי לרשות שבין ב' חצרות לזה
בפתח ולזה צוריקה דחצר לאו תשמישיה בנהי כובעיהו קלים אלא ככלים
כבדים וכי גבוה כותל י' לא חזי לתשמישיה דחצר (י) ונותנין אותו לזה
בפתח אבל לבני רה"ר חזי. ואית דמוקי להא דר"ג בגג פחות מעשרה
וא"א דל"כ ה"ל כרמלית דכל רשות שרצה ד' ואינה גבוהה אלא רה"ר
כרמלית היא וכיון דהכי הוא סולם מאי מהני. ואני שמעתי בגו
עשרה דהרדי שאינו רחוק מרה"ר עשרה וא"א לומר כן שלא שיערו
ממנים עשרה לנחת אלא גבוהה ולא שיערו ארבעה אלא במשך:
בור